23/06/2020

Ο Όσιος Νικήτας ο Θηβαίος

/ Βίοι Αγίων

Ο Όσιος Νικήτας γεννήθηκε στη Θήβα πιθανόν κατά τις αρχές του 11ου αιώνα. Όταν έγινε πέντε ετών, οι γονείς του τον παρέδωσαν στο διδασκαλείο της εποχής, για να διδαχθεί τα θεία και ιερά γράμματα και να προκόψει στην αρετή και τη μάθηση. Οι γονείς του, Ανδρέας και Θεοδώρα, ήσαν ευπάτριδες και ευσεβείς. Ο βιογράφος του αναφέρει ότι όταν ο Όσιος εβαπτιζόταν «άνωθεν η του Αγίου Πνεύματος χάρις εν είδει περιστεράς εις αυτόν επεφοίτησεν».

Ο Όσιος διακρινόταν για την φρόνηση, την ανδρεία, τη σωφροσύνη και τη δικαιοσύνη και πορευόταν την οδό της αγιότητος και του θεοφιλούς βίου. Βλέποντάς τον οι γονείς του ευχαριστούσαν τον Θεό και προσεύχονταν για την κατά Θεόν αύξησή του.

Η καρδιά του Οσίου επιθυμούσε το μονήρη και ασκητικό βίο. Έτσι σε ηλικία δεκαέξι ετών, παίρνοντας μαζί τον αδελφό του, κατέφυγε μυστικά στη μονή Θεοκλήτου, όπου εκάρη μοναχός από τον ηγούμενο. Εδώ ζούσε

ασκητικά και προσευχητικά.

Εκείνος, όμως, αναζητούσε να ακολουθήσει την ησυχία και να γίνει ερημίτης και αναχωρητής. Τότε Άγγελος Κυρίου παρουσιάζεται στον ηγούμενο της μονής και του παραγγέλει να μην εμποδίσει το νέο μοναχό στα σχέδιά του για την αναχώρησή του στην έρημο.

Το ίδιο πρωί ο ηγούμενος προσκαλεί τον Όσιο και του δίδει την ευχή του: «*Πορεύου, τέκνον, και Κύριος κατευθύναι τα προς αυτόν σου διαβήματα*». Και τότε, παίρνοντας τον αυτάδελφό του μαζί, έφυγαν στην έρημο αναζητώντας ησυχαστικό τόπο. Έφθασαν στην περιοχή της Οστείας, όπου ευρήκαν ένα «σπηλοειδές κογχάριον» και εκεί εδιάλεξαν να στήσουν τη σκηνή των πνευματικών αγώνων τους.

Εδώ άρχισαν τα έργα της αρετής με εγρυπνίες, προσευχές, υπομένοντες κάθε κακουχία και αντιξοότητα. Έτσι αξιώθηκαν της διακρίσεως προς Θεόν.
Η φήμη του ενάρετου ασκητού εξαπλώθηκε παντού και πολλοί πιστοί άρχισαν να τον επισκέπτονται, για να τον συμβουλευθούν στα πνευματικά θέματα και να λάβουν την ευχή του.

Εκεί έλαβε και την ιερωσύνη από τον Επίσκοπο της περιοχής. Τότε άρχισε να μεγαλώνει και ο αριθμός των μοναχών που ζούσαν κοντά του μιμούμενοι τον αγγελικό βίο. Για τις λειτουργικές ανάγκες των συμμοναστών του έκτισε στη σπηλιά εκείνη ναό αφιερωμένο στο Σωτήρα Χριστό και εκεί, μπροστά στον πρόναο του κογχοειδούς αυτού σπηλαίου, ευρισκόταν σχεδόν όλη μέρα και όλη νύκτα προσευχόμενος.

Παροιμιώδης ήταν και η ακτημοσύνη του Οσίου. Είχε το χάρισμα να αναστράφεται με τα θηρία του δάσους χωρίς τον παραμικρό κίνδυνο. Δεν είχε φροντίδα για το τι θα ενδυθεί η τι θα φάγει. Όλα τα άφηνε με εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού.

Και όταν κάποιοι τον επισκέπτονταν και του έφερναν κάτι φαγώσιμο, δεν δίσταζε να γευθεί, έστω και ελάχιστα, μαζί τους, ακόμη και λίγο κρασί, για να διώχνει μακριά το «οίημα της ανθρωπαρέσκειας», δηλαδή την υπερηφάνεια. Ωστόσο, όταν έμενε μόνος, επανελάμβανε την αυστηρή νηστεία. Μάλιστα κατά τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή την ξηροφαγία την είχε μόνο το Σάββατο και την Κυριακή, τηρώντας απόλυτη νηστεία τις άλλες ημέρες της εβδομάδος.

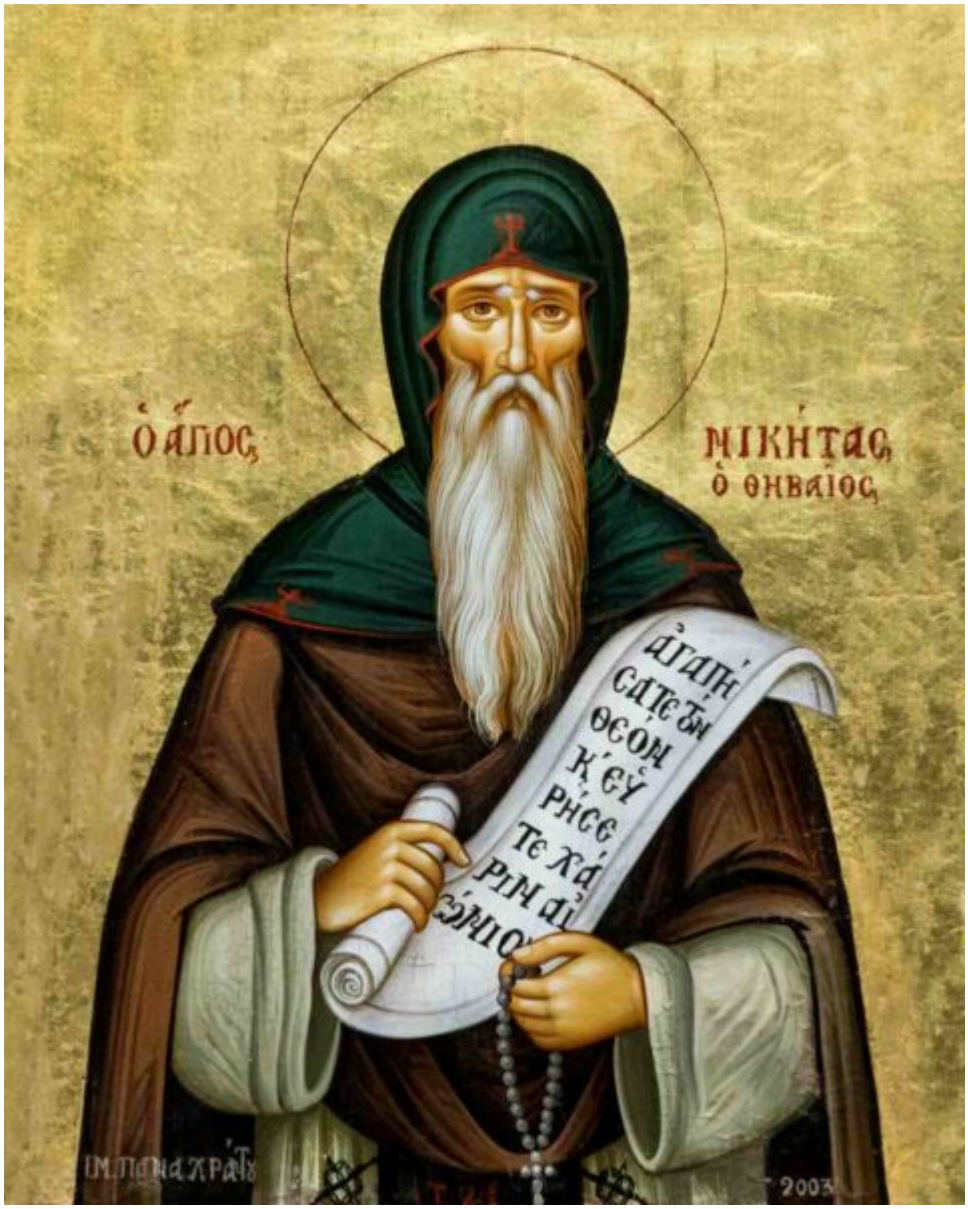

Στο τέλος του Βίου του Οσίου Νικήτα, ο βιογράφος του αναφέρει και δύο απαντήσεις του Οσίου σε θεολογικά ερωτήματα, που διάφοροι ιερείς υπέβαλαν στον Όσιο.

Το πρώτο ήταν σχετικό με τη νηστεία του Μεγάλου Σαββάτου: μετά τη Θεία Κοινωνία, καταλύουμε η όχι; ο Όσιος τους απαντά προκαταβολικώς και τους αναφέρει το συγκλονιστικό εκείνο παράδειγμα του Λειμωναρίου.

Ένας ερημίτης μοναχός, που δεν είχε δει άνθρωπο στην έρημο που ασκήτευε για πολλά χρόνια, δέχθηκε την επίσκεψη κάποιων Χριστιανών τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή που του έφεραν και διάφορα δώρα, τυρί και άλλα φαγώσιμα. Ο ασκητής τους προσέφερε και έφαγε και αυτός μαζί τους «μηδόλως διακριθείς».

Οι πιστοί το είδαν και ξαφνιάσθηκαν κάπως δυσάρεστα, μα δεν είπαν τίποτε. Μόλις γύρισαν, όμως, στην πόλη πήγαν και το ανέφεραν στον Επίσκοπο. Εκείνος τον

κάλεσε μπροστά του, τον ήλεγξε με αυστηρό τρόπο και τον έκλεισε στη φυλακή, αποκαλώντας τον πλάνο και παραβάτη.

Το μεσημέρι ο Επίσκοπος κάλεσε τους ιερείς σε τράπεζα και είπε να φέρουν και τον ασκητή από τη φυλακή, για να τον λοιδορήσει και να τον προσβάλει. Ο ασκητής προσπάθησε να εξηγήσει με πνευματικά και ευγενικά επιχειρήματα, γιατί το είχε κάνει: «***Τόσα χρόνια στην έρημο καθήμενος δεν είδα άνθρωπο, γι' αυτό όταν είδα τους αδελφούς εθεώρησα την άφιξή τους Πάσχα. Και επειδή ο άνθρωπος είναι εικόνα του Θεού, δεν μου φάνηκε βαρύ ή να λογισθεί αμαρτία το ότι έφαγα τυρί μαζί τους***». Ο Επίσκοπος, όμως, δεν ήθελε να ακούσει τίποτε.

Τότε ο ασκητής φωνάζει ένα βρέφος σαράντα ημερών, παιδί του πρωτοπαππά, το πιάνει από το χέρι και το ερωτά δυνατά, για να ακούσουν όλοι: «***Πες μου, ω παιδί μου, ποιος είναι ο πατέρας σου; Και ω του ξένου ακούσματος: το βρέφος εξεβόησε εκ τρίτου: ο επίσκοπος, ο επίσκοπος, ο επίσκοπος***». Φρίκη και ντροπή κατέλαβε τους άλλους, που δεν ήξεραν πως να φύγουν από το χώρο γρηγορότερα.

Ο Όσιος Νικήτας εκοιμήθηκε με ειρήνη το έτος 1079, όταν βασίλευε στο Βυζάντιο ο αυτοκράτορας Νικηφόρος ο Βοτανειάτης (1078 – 1081).

Πηγή: Αναβάσεις